Collegevoorstel

Onderwerp	portefeuillehouder: Bob Vostermans cluster/team: Staf / Strategie & Control opsteller: Alex Peeters datum vergadering: 22 februari 2022 zaaknummer: 0889246649
Oprichting van het netwerk voor Kleine en Krachtige gemeenten, de K80	

Samenvatting

Voorstel / advies

1. In te stemmen met oprichting van en toetreding in de K80, het netwerk van en voor kleine en krachtige gemeenten.
2. In te stemmen met de voor het lidmaatschap benodigde jaarlijkse bijdrage van € 2.200;
3. De burgemeester op te mandateren om Beesel bij de oprichtingsvergadering te vertegenwoordigen;
4. De burgemeester op te dragen om namens Beesel tot en na oprichting zitting te nemen in het Dagelijks Bestuur van de K80 als voorzitter.

Beslissing BenW

Toelichting BenW-nota

1. Aanleiding

Informele start K80: zomer 2020 tot zomer 2021
In juli 2020 vonden een aantal (loco)burgemeesters en wethouders financiën van kleine gemeenten (< 20.000 inwoners) elkaar in de zorgen rondom de herverdeling van het Gemeentefonds. Dit op initiatief van de gemeente Beesel. Op dat moment leek het erop dat de herverdeling zou leiden tot een nadeel voor juist kleine gemeenten: rijksmiddelen zouden verschuiven van oost naar west en van klein naar groot. Alle platformen (de grote en middelgrote steden, plattelandsgemeenten, provinciale verbanden etc.) roerden zich, maar het specifieke belang van kleine gemeenten in deze discussie bleef onderbelicht. Simpelweg omdat er voor deze (grote) groep kleine gemeenten geen platform bestond die dit geluid kon vertolken.

Vanaf de zomer 2020 tot de zomer van 2021 werkte een nog niet geformaliseerde kopgroep van negen gemeenten samen. Gesteund door ruim 50 van de ca. 80 gemeenten uit de doelgroep. We richtten ons op de rijksoverheid, de VNG, en andere gemeenten en media om ons belang te benadrukken. Met onder meer als resultaat een aangenomen motie over het voorstel herijking Gemeentefonds tijdens de ALV van de VNG op 25 september 2020. We worden inmiddels standaard uitgenodigd door de VNG en veelal het Rijk als behoefte is van overleg met de netwerken.

- Zo zijn we bijvoorbeeld met een groep portefeuillehouders Omgevingswet in gesprek gegaan met de bewindspersoon over de implementatie van de Omgevingswet bij kleine gemeenten.
- Ook was tijdens de kabinetsformatie de K80 vaste gesprekspartner voor de VNG bij lobby-gesprekken, samen met de G4, G40, M50 en P10.

Waar staan we nu, begin 2022
Gedurende dit jaar werd helder dat deze groep méér met elkaar gemeen heeft dan alleen het effect van de herverdeling van het Gemeentefonds. In vele onderwerpen zagen we gezamenlijke belangen en vraagstukken waarin kennis delen van waarde zou kunnen zijn. Het proces rond de herijking van het Gemeentefonds is nog altijd niet afgerond. Maar we houden elkaar in dit proces vast, omdat we zien dat dit ons in positie versterkt. En we hebben elkaar inmiddels breder gevonden. Het enthousiasme en de energie is groot. Na deze anderhalf jaar van vruchtbare informele samenwerking blijkt dat een lichte formele organisatie wenselijk is. We zien namelijk de meerwaarde van een meer structurele inrichting van de K80. Daarom vindt op 25 februari 2022 in een digitale bijeenkomst de formele oprichting plaats van de K80. De inmiddels 55 aangemelde gemeenten onderstrepen nogmaals het belang.

Het advies ligt nu voor om als gemeente Beesel formeel lid te worden van de K80. Tevens is de burgmeester beoogd voorzitter van dit netwerk in oprichting.

2. Doelstelling

Doelstelling is om via het lidmaatschap van de K80 deel uit te maken van het netwerk van en voor de ‘kleine en krachtige gemeenten’ in Nederland, om daarmee onze bijdrage te leveren aan en ons voordeel te doen met de activiteiten gericht op:

1) belangenbehartiging van specifieke vraagstukken, uitdagingen en kansen bij de VNG en bij het Rijk en
2) onderlinge kennisdeling.

We brengen hiermee het ‘perspectief van klein’ op de nationale agenda en relevante gremia. Dit moet zich onder andere vertalen in Rijksregelingen die toegankelijk zijn voor kleinere gemeenten (nog urgenter na het huidige regeerakkoord) en de bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken vanuit het perspectief van nabijheid (onze kracht).

3. Uitgangssituatie
Na een klein jaar van voorbereiding is het nu zaak over te gaan tot een formelere vorm van organiseren.

4. Rol gemeente
De gemeente Beesel fungeert als volwaardig onderdeel van de genoemde Kopgroep en is mede initiatiefnemer van het netwerk in oprichting. Tevens is fungeert de gemeente Beesel als secretaris van het netwerk in oprichting en onderhoud de landelijke netwerken en contacten die zijn opgedaan in het afgelopen jaar. Samen met de ambtelijke werkgroep K80 is vorm en inhoud gegeven aan documenten die ten grondslag liggen aan de oprichting.

5. Toelichting
Formalisering van de samenwerking is nodig
Tot nu toe is uitsluitend sprake van informele samenwerking. Alle inbreng is 'om niet' en op basis van vrijwilligheid uit met name de acht kopgroep-gemeenten. Dat heeft goed gewerkt, maar kent zijn beperkingen.

- Om de bestuurlijke en ambtelijke inzet te borgen, om de ruim 50 gemeenten bij elkaar te brengen en te houden, en om de vraag vanuit landelijke ontwikkelingen en netwerken te kanaliseren en te organiseren, is formalisering (met een betaald lidmaatschap) aan de orde.
- Als platform van kleine gemeente zijn we uitgegroeid tot een serieuze gesprekspartner voor het rijk en de VNG. Ambtelijk adviseert de VNG om de oprichting van de K80 te formaliseren, om ook in de toekomst als K80 plaats te kunnen nemen aan de vele (bestuurlijke en ambtelijke) tafels en commissies.

De formele organisatie past bij onze kernwaarden: Klein en Krachtig
De samenstelling van zowel de bestuurlijke kopgroep K80 alsook de ambtelijke werkgroep past bij de aard en cultuur van een kleine gemeente: handen uit de mouwen en praktisch aan de slag. Ook na formalisering willen we vasthouden aan onze kernwaarden: Klein en krachtig. We kiezen voor een AB en een DB. Het DB wordt ondersteund door een kleine (ambtelijke) organisatie *het Kernteam K80*. Naast secretariaat en ambtelijke ondersteuning vormt lobby een integraal onderdeel van dit team.

De inhoudelijke pijlers van de K80 sluiten aan op de belangen van Beesel
De Organisatie K80 is op twee pijlers gebouwd: belangenbehartiging en samenwerking. In beide pijlers zitten aanknopingspunten naar onderwerpen en belangen die zeker ook Beesel raken. Beide pijlers rusten op een Agenda K80. Deze Agenda ontwikkelen we samen verder met de leden.

De gevraagde bijdrage is een kleine bijdrage met groot effect
Per deelnemende gemeente wordt een bijdrage van € 2.200 gevraagd om in de organisatie van de K80 te bekostigen. Met deze kleine bijdrage ontstaat een landelijk netwerk van kleine gemeenten. Door de krachten te bundelen ontstaat er een budget van € 110.000,- om in te zetten op aspecten als lobby en samenwerking die zonder de bijdrage niet mogelijk zijn. Dit brengt ons (mede) aan tafel in Den Haag, waar dit voorheen voor kleine gemeenten niet aan de orde was. Én het levert ons toegang tot een groot landelijk kennisnetwerk op diverse ontwikkelingen die voor kleine gemeenten zoals Beesel belangrijk zijn.

Met vertegenwoordiging dragen we feitelijk bij aan de oprichting van de K80
Het is voor de formele oprichting gewenst dat ter vergadering (of anderszins) kenbaar wordt gemaakt dat Beesel instemt met de oprichting en daartoe ook de lidmaatschapsbijdrage ter beschikking stelt.

Na oprichting komt er een tijdelijk Dagelijks Bestuur dat gevormd wordt door de nu zittende bestuurlijke kopgroep
Na de formele oprichting zal nog voor de zomer een bijeenkomst worden georganiseerd waarin het Algemeen Bestuur, en een nieuw Dagelijks bestuur, alsook de begroting voor de K80 worden vastgesteld. Tot die tijd is er een Dagelijks Bestuur nodig dat – op voordracht – zal worden aangewezen ter vergadering van 25 februari. Met aanwijzing van de huidige leden van de kopgroep in het Dagelijks Bestuur van de K80 tot de vervolgbijeenkomst, is continuïteit in de aanpak geborgd. De periode tot de fysieke bijeenkomst geeft ons ruimte in de uitwerking van niet alleen de begroting maar ook de ambtelijke inzet van de gemeente Beesel. Deze is tot nu toe om niet. De begroting voorziet in een vergoeding.

6. Visie Blij in Beesel

Op landelijke schaal samenwerking met ongeveer 55 gemeenten past in het thema Samenwerking.

7. Integrale afstemming

a. Collegeprogramma

b. Financieel
In de begroting 2022 is in programma 4 €5.000 begroot voor het lidmaatschap K80. De gevraagde bijdrage kan hier uit bekostigd worden.

c. Juridisch

d. Risico's

e. Communicatief (denk aan: Gemeente Info, pers, website, klantenbalie)

8. Toegankelijkheid
niet van toepassing

9. Duurzaamheid
niet van toepassing

Bijlagen
1. Voorstel aan gemeenten 25.02.2022
2. Position Paper
3. Voorstel tot formele organisatie
4. Voorbeeld begroting
5. Inhoudelijke Agenda K80